

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24125/2023
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Субић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Остојић, адвокат из ..., против туженог Института за онкологију и радиологију Србије, Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3549/21 од 23.02.2023. године, у седници одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3549/21 од 23.02.2023. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против преосталог дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3549/21 од 23.02.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против преосталог дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3549/21 од 23.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 8147/2012 од 16.09.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 12.03.2020. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је тужени обавезан да му на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности 352.000,00 динара; на име претрпљених физичких болова 120.000,00 динара; на име претрпљеног страха 96.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од пресуђења 16.09.2020. године па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности преко досуђеног износа од 352.000,00 динара, а до траженог износа од 440.000,00 динара, за износ од још 88.000,00 динара;

на име претрпљених физичких болова преко досуђеног износа од 120.000,00 динара а до траженог износа од 200.000,00 динара за износ од још 80.000,00 динара; на име претрпљеног страха преко досуђеног износа од 96.000,00 динара а до траженог износа од 120.000,00 динара, за износ од још 24.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 270.700,00 динара. Ставом петим изреке, тужилац је ослобођен плаћања трошкова судских такси у овом парничном поступку.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3549/21 од 23.02.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 8147/12 од 16.09.2020. године, у делу става трећег изреке, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде штете на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, поред износа досуђених ставом другим изреке, исплати износ од још 48.000,00 динара, са законском затезном каматом од 16.09.2020. године, док је у преосталом делу става трећег изреке иста пресуда потврђена, а жалба тужиоца одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке, потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П 8147/12 од 16.09.2020. године, у ставу другом и четвртном изреке, и у том делу су жалбе тужиоца и тужене одбијене као неосноване. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу, применом одредбе члана 408., у вези одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...18/2020) и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је задобио тешку телесну повреду 21.07.2010. године, тако што је упао у необезбеђени шахт који није имао поклопац. Шахт се налази у непосредној близини зграде туженог, на зеленој површини са југоисточне стране. Због тешке телесне повреде коју је спорном приликом задобио, прелом хируршког врата леве рамене кости, код тужиоца постоји умањена животна активност од 20% због ограничења покрета у левом рамену, па тужилац отежано и са напором обавља све послове везане за обављање личне и хигијене простора, прецизне бимануелне радове, ношење терета, облачење, свлачење, вожња бицикла и слично.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 173. и 174., у вези члана 200. став 1. Закона о облигационим односима,

туженог, као корисника зелене површине на којој се налази спорни шахт, обавезао да тужиоцу накнади штету на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности од 352.000,00 динара, налазећи да је примерена накнада тужиоцу по овом основу 440.000,00 динара, а да је његов допринос повређивању 20%. По мишљењу првостепеног суда, тужилац је био дужан да са одговарајућом пажњом гази преко зелене површине, због набацаног грања и лишћа, које га је онемогућило да види отвор спорног шахта, али је он, својом недовољном пажњом приликом шетње, допринео настанку штете.

Другостепени суд је, полазећи од утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, које је прихватио, као правилно и потпуно утврђено, преиначио првостепену пресуду у делу који се односи на накнаду нематеријалне штете тужиоцу на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, налазећи да правичну накнаду тужиоцу представља износ од 500.000,00 динара и да му, имајући у виду његов допринос настанку штете од 20%, припада право на исплату накнаде у износу од 400.000,00 динара и да је, с тим у вези, првостепени суд погрешно применио одредбу члана 200. Закона о облигационим односима, јер је тужиоцу одмерио нижи износ накнаде од припадајућег износа, за овај вид нематеријалне штете.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањене животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству.

У конкретном случају, када се има у виду да је тужилац спорном приликом задобио тешку телесну повреду – прелом хируршког врата леве рамене кости, због које му је животна активност умањена 20%, тако што отежано и са посебним напором обавља све послове везане за обављање личне и хигијене простора, прецизне бимануелне радове, ношење терета, облачење, свлачење, вожњу бицикла и слично, правилан је закључак другостепеног суда да износ од 500.000,00 динара представља правичну новчану накнаду тужиоцу за душевне болове које трпи услед умањене животне активности и да је тужени, имајући у виду допринос тужиоца од 20% дужан да му, по том основу, накнади износ од 400.000,00 динара, дакле, поред износа од 352.000,00 динара, досуђеног првостепеном пресудом, и износ од још 48.000,00 динара, са припадајућом каматом.

Наводи ревизије туженог о погрешној примени материјалног права су без утицаја на одлучивање, јер се не односе на висину накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, већ се односе на пасивну легитимацију туженог. Међутим, преиначујући део побијане пресуде не односи се на основ већ на висину тужиочевог потраживања, а другостепени суд је при одлучивању о износу који тужиоцу припада на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, правилно применио материјално право.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, у вези члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП.

Предмет тражене правне заштите је накнада нематеријалне штете тужиоцу због повреда које је задобио падом у шахт на зеленој површини специјалне намене за чије уређивање и одржавање је одговоран тужени. Одлука нижестепених судова заснована је на примени одговарајућих одредби материјалног права на утврђено чињенично стање о постојању одговорности туженог за штету коју је тужилац претрпео, крећући се зеленом површином специјалне намене за чије је уређивање и одржавање одговоран тужени. Указивање туженог у ревизији на погрешну примену материјалног права није од утицаја, јер за примену института посебне ревизије није од значаја свака погрешна примена материјалног права на конкретно утврђено чињенично стање, већ само она која је од општег значаја за остваривање и заштиту људских права и обезбеђење стандарда правичног суђења, што овде није случај.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије туженог применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 17.04.2012. године, а вредност предмета спора је 760.000,00 динара.

Имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у ком вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија туженог није дозвољена, на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић